

USNESENÍ

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Čipery a soudců Mgr. Tomáše Šintáka a JUDr. Jiřího Hanuše ve věci

žalobkyně: [REDACTED], narozená [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátkou Mgr. Lucíí Krčmářovou
sídlem Generála Šišky 2081/24, 143 00 Praha 4 – Modřany

proti
žalované: [REDACTED], narozená [REDACTED], IČO [REDACTED]
bytem [REDACTED]
zastoupená advokátkou JUDr. Jaroslavou Ježkovou
sídlem K. J. Erbeny 1266, 509 01 Nová Paka

o žalobě z rušené držby

k odvolání žalované proti usnesení Okresního soudu v Rychnově nad Kněžnou ze dne 23. července 2024 č. j. 7 C 192/2024-37

takto:

Usnesení okresního soudu **se zrušuje** a věc **se** okresnímu soudu **vrací** k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

- Usnesením výše označeným okresní soud vyhověl žalobě z rušené držby a rozhodl tak, že žalované uložil povinnost zdržet se zásahu do držby psa jménem [REDACTED], plemene [REDACTED], narozeného [REDACTED], zbarvení čokoládové, číslo čipu [REDACTED] a uvést držbu v předešlý stav vydáním tohoto psa žalobkyni do tří dnů od doručení usnesení (výrok I). Rozhodl dále o poplatkové povinnosti žalobkyně (výrok II) a o náhradě nákladů řízení (výrok III).
- V odůvodnění usnesení okresní soud vyložil, že rozhodoval o žalobě, v níž žalobkyně tvrdila, že psa zakoupila od žalované a řádně o něj pečovala v době od 19. 8. 2023 do 22. 6. 2024, kdy jí jej žalovaná za pomoci lsti a pod nátlakem odebrala. Okresní soud měl tvrzení žalobkyně za prokázaná z listin, které žalobkyně předložila. Poukázal na ustanovení § 177 odst. 1, § 178 o. s. ř. a § 180 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. s. ř.“) a na ustanovení § 987, § 991, § 1003, § 1007 odst. 1, § 1008 odst. 1, § 489, § 495 a § 498 odst. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o. z.“) a dospěl k závěru, že žaloba na ochranu držby je důvodná. Žaloba byla podána ve lhůtě uvedené v ustanovení § 1008 odst. 1 o. z., žalobkyně prokázala, že je vlastníkem psa, že její držba byla řádná, protože se zakládá na platném právním důvodu, a že držbu svémocně ruší žalovaná.
- Proti tomuto usnesení podala žalovaná odvolání. Namítla, že žalobkyně uvedla tvrzení (a k nim označila důkazy), která neobsahují úplný skutkový stav. Svá tvrzení totiž filtrovala tak, aby bylo žalobě bez dalšího vyhověno. Žalovaná skutečně dne 22. 6. 2024 psa převzala, ovšem učinila tak za účasti partnera žalobkyně a se souhlasem žalobkyně vyjádřeném v SMS

zprávě, kterou obdržela v 9:49 hodin. Ve svém odvolání se dále zaměřila na podrobné vyličení nedobrého zdravotního stavu zvířete v době jeho převzetí. Dodala, že dopisem z 3. 7. 2024 odstoupila od kupní smlouvy a následně žalobkyni zaslala poštovními poukázkami zpět kupní cenu. Žalovaná je přesvědčena, že poslední pokojná držba psa je právě u ní a nikoli u žalobkyně. Předchozí držbu žalobkyně také nijak svémocně nerušila. Držby psa se žalovaná ujala z vůle žalobkyně, jedná se proto o držbu pravou. Žalovaná dále v odvolání vyjádřila mínění, že žaloba je reakcí na její oznámení o nevhodných podmínkách chovu zvířete u žalobkyně, které podala na Státní veterinární správu. Navrhla, aby odvolací soud usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že se žaloba zamítá.

4. Žalobkyně ve vyjádření k odvolání vyslovila nesouhlas s tvrzeními žalované a uvedla svůj předpoklad, že odvolací soud nařídí jednání, při kterém se k tvrzení žalované podrobně vyjádří. Uvedla dále, že SMS zprávu z 22. 6. 2024 žalovaná vytrhuje z kontextu a vykládá způsobem, který nikdy neměla. Žalobkyně touto zprávou nedala souhlas k odvezení psa, je absurdní, aby takový souhlas dala bez ohledu na náklady dosud na psa vynaložené, bez porady v rodině a bez ohledu na vztah dětí ke psovi. Pes nebyl týraný, nežil v nevhodných podmínkách, péče o něho byla řádná, což potvrzuje i veterinární lékař. Pes byl při odvozu od žalobkyně zdravý, ve výborné kondici, byl kontaktní a veselý, nebyl agresivní. Veterinární zprávy předkládané žalovanou považuje žalobkyně za nevěrohodné. Choval-li se pes někdy bojácně či agresivně, je to výsledek zásahu žalované do života psa a rodiny žalobkyně. Pro posouzení věci nejsou rozhodné události, které nastaly po odebrání psa žalovanou. Odstoupení od kupní smlouvy považuje žalobkyně za neplatné a nedůvodné, poštovní peněžní poukázky žalobkyně nepřijala. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud usnesení okresního soudu jako věcně správné potvrdil.
5. Krajský soud jako soud odvolací předně shledal, že odvolání je přípustné (§ 201 o. s. ř.), obsahuje všechny podstatné náležitosti (§ 205 o. s. ř.) a bylo podáno osobou oprávněnou a včas (§ 201 a § 204 o. s. ř.). Přezkoumal tedy usnesení okresního soudu i jemu předcházející řízení v mezích, v nichž se odvolatelka domáhala jeho přezkoumání (§ 212 o. s. ř.), aniž byl vázán důvody, které byly v odvolání uplatněny (§ 212a odst. 1 o. s. ř.). Odvolání shledal důvodným.
6. Procesní úprava řízení o ochranu rušené držby má svůj základ v ustanovení § 176 a násl. o. s. ř. Pro toto řízení je charakteristické, že žalobce v něm musí prokázat, že jde o svémocné rušení držby (§ 177 odst. 1 o. s. ř.). Soud se v řízení omezí na zjištění poslední držby a jejího svémocného rušení (§ 178 o. s. ř.). Tato procesní úprava navazuje na hmotné právo, a to zejména ustanovení § 1003 a násl. o. z. Podle ustanovení § 1003 o. z. platí, že držbu není nikdo oprávněn svémocně rušit; kdo byl v držbě rušen, může se domáhat, aby se rušitel rušení zdržel a vše uvedl v předešlý stav. Podle ustanovení § 1007 odst. 1 o. z. byl-li držitel z držby vypuzen, může se na vypuditeli domáhat, aby se zdržel dalšího vypuzení a obnovil původní stav. Proti žalobě na ochranu držby lze namítnout, že žalobce získal proti žalovanému nepravou držbu nebo že ho z držby vypudil. Podle ustanovení § 1007 odst. 2 o. z. vypuzení z držby práv nastane, když druhá strana odepře plnit, co dosud plnila, když někdo zabráni výkonu práva, nebo již nedbá povinnosti zdržet se nějakého konání. Procesní předpis v ustanovení § 177 odst. 1 o. s. ř. určuje soudu lhůtu pro rozhodnutí o žalobě v trvání 15 dní od zahájení řízení a současně stanoví, že jednání není třeba nařizovat. Uvedené ustanovení však neznamená, že má soud v řízení vycházet toliko z tvrzení žalobce, aniž by před svým rozhodnutím žalobu doručil žalovanému a umožnil mu tak uplatnit procesní obranu proti podané žalobě. I v řízení na ochranu rušené držby platí ustanovení § 79 odst. 3 o. s. ř. Doručení žaloby žalovanému totiž představuje zásadní okolnost naplňující princip rovnosti účastníků (§ 18 odst. 1 o. s. ř.). Navzdory relativně krátké lhůtě pro vydání rozhodnutí soudu je za účelem zachování rovnosti zbraní účastníků jakožto jednoho z prvků práva na spravedlivý proces nezbytné pokusit se žalobu

Shodu s prvopisem potvrzuje [REDACTED]

před rozhodnutím soudu doručit žalovanému a dát mu prostor, aby se mohl k věci třeba jen ve velmi krátké lhůtě vyjádřit a označit důkazy, které mají sloužit na jeho obranu. Zákonná úprava řízení o ochranu rušené držby na rozdíl od některých jiných typů řízení (srov. např. předběžné opatření – § 75c odst. 3 o. s. ř., rozkazní řízení – § 172 odst. 1 o. s. ř., výkon rozhodnutí – § 253 odst. 1 o. s. ř.) nestanoví možnost, aby soud vydal rozhodnutí bez slyšení žalovaného.

7. V projednávané věci z obsahu spisu vyplývá, že okresní soud obdržel žalobu dne 12. 7. 2024. Dne 23. 7. 2024 o žalobě rozhodl usnesením, které je předmětem odvolacího přezkumu. Toto usnesení vydal toliko na základě posouzení žalobních tvrzení a důkazů předložených žalobkyní. Žalobu žalované doručil až spolu s usnesením (do datové schránky dne 23. 7. 2024). Žalovaná tak okresnímu soudu v odvolání opodstatněně vytýká, že rozhodnutí bylo vydáno jen na základě informací podaných jednou stranou sporu, tedy bez jejího slyšení. Odvolací soud je přesvědčen, že okresní soud měl i v rámci krátké patnáctidenní lhůty možnost žalobu žalované doručit a umožnit jí, aby se k žalobě vyjádřila. Neučinil-li tak, zatížil řízení vadou, která mohla mít za následek nesprávné rozhodnutí. Krajský soud proto odvoláním napadené usnesení zrušil a věc okresnímu soudu vrátil k dalšímu řízení (§ 219a odst. 1 písm. a/, § 221 odst. 1 písm. a/ o. s. ř.).
8. V něm okresní soud o žalobě znovu rozhodne. Bude se zabývat procesní obranou žalované přednesenou v odvolání i odpovědí žalobkyně na tuto obranu. Zváží, zda je třeba – s ohledem na sporná skutková tvrzení účastnic – provádět dokazování. Za tím účelem případně nařídí jednání. V řízení bude postupovat s maximálním možným urychlením. Bude mít na paměti, že jeho hlavním úkolem je posoudit, zda došlo ke svémocnému rušení držby.
9. Lze také poukázat na výklad příslušných zákonných ustanovení, který podal Ústavní soud ČR v nálezu z 21. 5. 2019 sp. zn. IV. ÚS 4306/18. V něm uvádí mimo jiné toto: Přestože předmětné řízení je součástí právního řádu teprve od 1. 1. 2014, lze při jeho uchopení zčásti vycházet z rozhodovací praxe vztahující se k dnes již neúčinné ochraně pokojného stavu podle § 5 občanského zákoníku z roku 1964. Platný je tak například závěr Nejvyššího soudu, vyjádřený v rozsudku ze dne 19. 4. 2012, sp. zn. 22 Cdo 4115/2011: „Ochrana pokojného stavu, upravená v § 5 obč. zák. [1964], je modifikovaným způsobem ochrany držby (posesorní ochrany), kterou znal již obecný občanský zákoník z roku 1811 a ke které se vrací i nový občanský zákoník č. 89/2012 Sb. Jejím předmětem není ochrana práva, ale pokojného stavu. Předpokladem pro poskytnutí ochrany je, že návrh je podán ... v době, kdy jde o aktuální zásah do pokojného stavu; pokud se nový stav, vyvolaný zásahem, stal pokojným, ochranu nelze poskytnout. ... Nárok na ochranu pokojného stavu má jiný skutkový základ a ostatně i jiný účel než ochrana práva; nelze dovodit, že by ten, kdo žádá ochranu pokojného stavu, musel současně žádat i o ochranu práva.“ Z uvedeného mimo jiné plyne, že žaloba z rušené držby (též „posesorní žaloba“) poskytuje prozatímní ochranu posledního faktického stavu, nikoli stavu právního (tedy nikoli subjektivního práva) (bod 13 odůvodnění nálezu) ... Obecný soud nezkoumá v řízení o žalobě z rušené držby předběžné hmotněprávní otázky (§ 135 odst. 2 o. s. ř.), zda jde o držbu řádnou, poctivou nebo pravou (srov. např. usnesení sp. zn. IV. ÚS 3074/17 ze dne 20. 12. 2017). Uvedené řeší soud případně až v následném petitorním řízení (o určení vlastnického práva, vydání neprávem zadržované věci, její součásti, vyklizení prostor atp.), vyvolaném žalovaným na ochranu jeho vlastnického práva. Pro úspěšnost žaloby z rušené držby je nutné (postačí), aby žalobce prokázal, že je držitelem věci a že žalovaný jeho držbu svémocně ruší; obecný soud zkoumá zejména skutkový stav a přihlídně ke všem podstatným okolnostem posuzované věci. V řízení nejde primárně o poskytnutí ochrany subjektivních práv, nýbrž o poskytnutí ochrany poslednímu faktickému stavu. Obranu žalovaného tak zásadně mohou představovat pouze námitky co do uplynutí prekluzivní lhůty (§ 1008 odst. 1 o. z.), neexistence žalobcovy držby, případně popření skutečnosti, že držba žalobce byla žalovaným vůbec rušena

Shodu s prvopisem potvrzuje [redacted]

nebo byla rušena svémocně. V případě vypuzení držitele může žalovaný podle § 1007 odst. 1 o. z. ještě namítat, že žalobce nabyt držbu nepravou nebo že jej z držby vypudil. Námitky petitorního charakteru, např. že rušitel je vlastníkem, nejsou však v posesorním sporu pro rozhodnutí soudu zásadní (bod 17 odůvodnění nálezu).

Poučení:

Proti tomuto usnesení není odvolání ani dovolání přípustné.

Hradec Králové 29. srpna 2024

JUDr. Jan Čípera v. r.
předseda senátu